

som det kunde træffe sig, — Ansøgere til Sognet, og man kan antage, at de Alle ere af stærkt konfessionel Farve. Hvad er der da naaet for de Underledestænkende i Sognet? Ikke det Allermindste! De Ansøgere, som ville komme til Sognet efter nærværende Lovforslag, ville faae affkurat samme Farve og være af samme Retning som de, der ville komme efter det foregaaende Lovforslag. Naar der altsaa er et Mindretal, der har en anden Opfattelse, og som maasse ikke engang tilhører Folkekirken, da ser jeg ikke, at der er den mindste Smødelommen i dette Forslag. Jeg tror ogsaa, at det paa en Maade vil blive værre; det er ikke langt fra, at dette Lovforslag endog vil drage Alle ind i een Konfession (Modsigelse). Ja, jeg tror det dog; man maa antage, at Kultusministeren vil opfatte Forslaget saaledes, at de samme Mænd, der bleve Overlærere, tillige skulde være Præster i den lutheriske Kirke, men derved er tydelig nok angivet, at Mindretallet ikke i mindste Maade vil blive tilfredsstillt. Men lader os vende Sagen om; lader os tænke os en Kirkeminister, som ingenlunde hørte til den lutheriske Kirke — jeg tror ikke, at der kan være Noget iveien for, at dette kan tænkes — han kunde faae Leilighed til at sende Folk netop til Sogne, der vare stærkt lutheriske, eller hvor ialtsald Menighedslivet gik i den Retning; han kunde sende Kandidater, som vare af en helt modsat Anskuelse, og som Flertallet altsaa slet ikke kunde benytte som deres lutheriske Præst. Det vilde altsaa blive et Tryk i en anden Retning. Jeg skjønner derfor ikke, at dette Forslag fører os hen mod det Maal, stærkt at hævde Religionsfrihedens Princip, hverken indenfor eller udenfor Folkekirken, mere end det Forslag, der blev vedtaget, ja, ikke engang saa meget, hvad jeg allerede fortelig har paaapeget, og hvad jeg maasse om et Dieblif skal komme nærmere ind paa. — Jeg forstaar iøvrigt ikke ganske, hvorledes Stillingen vil blive med Hensyn til Lønningerne, hvis dette Lovforslag bliver til Lov; thi det maa dog være Meningen, at disse Overlærere skulle have de vedkommende Præsters Løn; men de ansættes jo i Egenkab af Overlærere ganske uafhængig af den lutheriske Kirke. Det er jo netop saa,

at Alle, der have Valgret til Folkethinget, ogsaa skulle have Valgret til at vælge disse Overlærere; men der staar jo i Overkriften, at det er et Forslag til Lov om Besættelsen af ledige Sognekald med Overlærere. Deraf maa dog sluttes, at disse Overlærere skulle være Arvetagere af de vedkommende lutheriske Præsters Lønning; men, naar de samme Overlærere blive Præster i Sognene, hvem skal saa lønne dem — som Præster vel at mærke. Menighederne? Ja, saa vil det forsøge Byrderne. I Grundlovens § 3 staar der jo, at den evangelisk-lutheriske Folkekirke understøttes af Staten; altsaa, den evangelisk-lutheriske Kirke kan komme og sige, uagtet man har disse Overlærere trindtomkring: Det vedkommer ikke os; det er en rent borgerlig Institution, der er oprettet. De maa altsaa have en anden Understøttelse; altsaa kunde baade enkelte Menigheder komme til at lønne Præsterne, og tillige kan Staten komme til at yde den gennem Grundloven lovede Understøttelse til de evangelisk-lutheriske Præster. Og hvorledes har saa den ærede Forslagsstiller tænkt sig, at denne Understøttelse skulde tilflyde? Skal den tilflyde den enkelte Menighed eller en samlet organiseret Menighed, der muligvis skal tildele de enkelte Menigheder efter deres Størrelse, eller hvorledes? I det Hele taget er der noget saa Uopklaret ved dette Forhold, at jeg tror, at Forslaget, hvad dette angaar, ikke har bidraget til at bringe nogen Klarhed tilveie. I Forslagets § 1 siges det desuden; at Skoleplanen skal fastsættes af Amts-skoledirektionen i Samraad med Amtsraadet. Men har det ærede Medlem da ikke Frygt for, at netop derved vil der blive givet Leilighed til, at den bliver stærkt konfessionel? I Skoledirektionen har ganske vist Præsten kun sin egen Stemme, men det er Alle bekendt, at den har en overveiende Indflydelse i mange Spørgsmaal. De skulle fastsætte Skoleplanen ogsaa for dem, der tilhøre andre Konfessioner; men ser det ærede Medlem ikke, at deri kan ligge Noget, der gjør, at de andre Konfessioner ikke kunne komme til at benytte disse Skoler? Overhovedet det at faae disse Overlærere til Lærere 12 Timer ugentlig, vil, tror jeg, efter den Utdannelse, Præ-